

MONUMENTNUMMER	:	A-16
ADRES	:	Steenweg 51 Waardenburg
DATUM AANWIJZING	:	19 juni 1990
BESCHERMD DOOR	:	Gemeente Neerijnen
BESCHRIJVING GEWIJZIGD	:	16 juni 2001 (Aangewezen als beschermd monument o.g.v. de Monumentenwet 1988)
KADASTRAALNUMMER	:	W 362
NAAM OBJECT	:	
OMVANG OBJECT	:	Erf met woonhuis, koetshuis, ommuurde moestuin met kassen en 2 tuinmanschuren
HUIDIGE FUNCTIE	:	Woonhuis
OORSPRONKELIJKE FUNCTIE	:	Burgemeesterswoning
BOUWJAAR	:	Rond 1850 (kadaster)
ARCHITECT	:	
BOUWTYPE	:	
BOUWSTIJL	:	
TUINKENMERKEN	:	
LITERATUUR / ARCHIEF	:	Kadaster en openbare registers te Arnhem
OPMERKINGEN	:	<p>Het grondgebied van dit pand heeft in de loop der tijden diverse ruilverkavelingen ondergaan.</p> <p>Bij de opmaking van de eerste kadastrale kaart (1832) was het woonhuis met erf reeds te naam gesteld van D.Spillenaar, burgemeester van Waardenburg. Overerfd door N. Spillenaar, eveneens burgemeester te Waardenburg. Een en ander betekent dat er geen akte uit die tijd bestaat, waaruit het exacte bouwjaar (dat rond 1850 ligt) is op te maken.</p> <p>In 1969 is het complex (bestaande uit 3 percelen: 1. boomgaard met gedeelte gracht aan de Steenweg (kad. F.1976); 2. weiland met moestuin, schuren, erf en gedeelte gracht (kad. F.1614) en 3. woning met koetshuis, verharde uitweg aan de Steenweg 51 (kad. F.1976)) in openbare veiling verkocht tegen een bedrag van ruim 92.000 gulden.</p> <p>In achtertuin een grafsteen, waarop: ' eigen graf. D.C.Den Ouden, oud burgemeester van Est en Opijnen, geboren te Opijnen 8 december 1817, overl. te Zaltbommel 15 februari 1890. A.M. Van Steennis, wed.D.C: Den Ouden geb. te Geldermalsen, overl. te Zaltbommel 15 jan. 1899.' Het is niet onwaarschijnlijk dat deze steen oorspronkelijk bij het pand Waaldijk 3 te Opijnen heeft gelegen.</p> <p>Rijksmonument nummer 522019, 522020, 522021 en 522022</p>
BESCHRIJVING	:	<p>Geschiedenis</p> <p>Op de oude topografische kaart van 1850, alsmede in de kadastrale legger van 1832, is sprake van een 'huis met erf'. Het betreft in oorsprong een L-vormig bouwblok. Rond 1873 is sprake van 'huis, schuur en stal'. De schuur zien we op betreffende kaart terug, rechts van het woonhuis. De stal is vermoedelijk het koetshuis op het linker erf. Het woonhuis heeft tussen ± 1850 en 1873 diverse verbouwingen ondergaan. Op de kaart van 1875 ontdekken we een tuinmansschuur op het achtererf. Rond de eeuwwisseling is de schuur (latere koetshuis) in noordelijke richting verbreed. De schuur op het rechter erf is verdwenen. Er zijn 2 kassen toegevoegd (vermoedelijk binnen ommuurde moestuin). Het woonhuis krijgt ten gevolge van diverse mutaties globaal een rechthoekige vorm met plaatselijk uitbouwen (voorzijde links, zijgevel rechts, gevel links). Rond 1905 zien we een tweede tuinmansschuur alsmede uitbouwen tegen de kassen. In 1969 is het gehele perceel met opstallen in openbare veiling verkocht.</p> <p>Koetshuis:</p> <p>Rechthoekig bouwblok met één bouwlaag en zolder, afgesloten met een uitkragend zadeldak, waarop gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Langs de schuine dakranden zijn waterborden en windveren aangebracht; aan de voorzijde bakgoten op houten klossen. Bakstenen gevels met gepleisterde plint.</p> <p>Rond 1873 zien we het (latere) koetshuis voor het eerst op oude kaarten. Het is later in</p>

noordelijke richting uitgebreid. Zuidgevel met in segmentboogvormige vensterafsluitingen overgaande uitgemetselde rollaag. Op regelmatige afstand geplaatste getoogde vierruuts stalramen (4). Een half rond afgesloten insteekluik in elk der kopgevels. De westelijke kopgevel bovendien met centrale inrijdeuren, welke rechtszijdig geflankeerd worden door twee smalle getoogde deurtjes. In de oostelijke gevel twee oeils de boeuf met hardstenen omlijsting.

Achtergevel met ongeveer in de middenas inrijdeuren; links daarvan een getoogd gietijzeren 6-ruits stalraam en een staldeur; alle met segmentboogvormige afsluitingen.

Driezijdig ommuurde moestuin met op regelmatige afstand geplaatste steunberen geflankeerd door gemetselde pijlers; alle met hardstenen afdekplaten. Op regelmatige afstanden geplaatste steunberen.

Links in de hoek (achter) een kleine opslagruimte (daterend uit ± 1905) op rechthoekig grondplan met twee bouwlagen en zolder, afgesloten met een zadeldak (waarop in rode en gesmoorde pannen aangebrachte dakspiegels) gevat tussen tuitgevels waarop afdekplaten (als genoemd); geprofileerde kraagstenen ter plaatse van de schouders. Een oeil de boeufbinnen gepleisterde omlijsting in elk der geveltoppen. Vernieuwde gevelopeningen onder segmentboogvormige afsluitingen, waarin gepleisterde sluitstenen. In de achterste kopgevel twee in één as geplaatste hooiluiken beëindigd met rollagen. Bakstenen gevels waarin aangesmeerde sierbanden.

Links en rechts tegen de achtermuur een deels met baksteen en deels met glas dichtgezette kas.

Rechts in de hoek (voor) een schuur. Aan de aanhelingen in het metselwerk (voorzijde) is zichtbaar dat uitbreiding heeft plaatsgevonden. Rechthoekig bouwblok met één bouwlaag en zolder, afgesloten met een uitkragend zadeldak met -dwars daarop- een Vlaamse gevel (voorzijde). Alle topgevels zijn voorzien van waterborden, "windveren, makeleaar en trekplaat. Half rond afgesloten topgevel-luiken (deels door vensters vervangen).

Ingangspartijen aan voorzijde (2) en achterzijde (1) beëindigd met gemetselde strekken. Dakschilden belegd met gesmoorde en rode kruispannen in de vorm van dakspiegels. Bakstenen gevels, waarin banden in rode baksteen.

Woonhuis

Het woonhuis bevat restanten van de oorspronkelijke bouwmassa. In de loop der tijden zijn diverse toevoegingen aangebracht. Het voorste gedeelte is van jongere datum (±1870-1880). De hoofdmassa is afgesloten met een complexe kap, bestaande uit schilddaken welke op U-vormige wijze in elkaar overgaan, waarbij de nokken van de diverse dakschilden van gelijke hoogte zijn. Tegen de achterzijde van de hoofdmassa is een bouwmassa, afgesloten met schilddak (vermoedelijk behorend tot de oudere delen van het pand, mede gezien de plaatsing en indeling van de 6-ruits opkamerramen boven kelderopeningen) gezet, waartegen vervolgens een platte uitbouw.

Bakstenen gevels welke deels gepleisterd zijn en deels gedecoreerd met speklagen.

Vensteropeningen in de vorm van T-schui f ramen en 6-ruits schuiframen met getoogde strekken waarin gepleisterde sluitstenen, voorzien van louvre luiken.

Rond de eeuwwisseling zijn tegen de voor- en rechtse gevel, met glas dichtgezette houten erkers gezet.

De bakstenen gevels zijn deels gepleisterd, deels in baksteen gedecoreerd met speklagen.

De voorgevel met gepleisterd hoofdgestel is symmetrisch ingedeeld met centrale hoofdingang, waarin een paneeldeur met siersmeed-werk, geflankeerd door terrasdeuren (de linkse ter plaatse van de erker).

Rechter gevel en achtergevel elk met zij ingang met bordes waarlangs smeedijzeren hekwerk. S iersmeed ankers.

MOTIVATIE : Omvangrijk landgoed dat van belang is voor de plaatselijke bevolking, mede omdat dit de voormalige burgemeesterwoning van Waardenburg is geweest (D. en N. Spillenaar). De diverse mutaties die het hoofdgebouw heeft gehad vormen een goed voorbeeld van interne bouwevolutie.

VERGUNDE WIJZIGINGEN :